

Asiakirjapyyntöön käsittely

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerille 30.1.2023 osoittamassaan kantelussa arvostellut Lestijärven kuntaa asiakirjapyyntönsä käsittelyssä.

Kantelija on ilmoittanut pyytäneensä puhelimitse 15.12.2022 ja 16.12.2022 kunnan tekniseltä johtaja A:lta hänen tekemäänsä viranhaltijapäätöstä 14.6.2021 § 57, mutta sitä ei ollut hänelle toimitettu, eikä A kantelijan mukaan ollut tämän jälkeen vastannut hänen puheluihinsa. Edelleen kantelun liitteen perusteella kantelija olisi pyytänyt mainittua asiakirjaa vielä sähköpostitse A:lta, vt. kunnanjohtaja B:lta ja hallintojohtaja C:ltä. Liitteen mukaan kantelija olisi saanut C:ltä vastaukseksi sähköpostiviestin, jossa on todettu, ettei kunta ”katso tarpeelliseksi toimittaa ko. asiakirjaa”. Viestin lähettämisaikakohta ei käy liitteestä ilmi.

SELVITYS

Lestijärven kunta on antanut 4.7.2023 päivätyn kunnanjohtaja D:n allekirjoittaman selvityksen.

Selvityksen liitteenä on kantelijan asiakirjapyyntöön kohteena ollut viranhaltijapäätös. Selvitys liitteineen lähetetään tämän päätöksen ohessa kantelijalle tiedoksi.

Lisäksi oikeuskanslerinviraston esittelijä on pyytänyt kuntaa sähköpostitse täsmentämään, onko kantelussa tarkoitettu asiakirjapyyntö käsitelty julkisuuslain mukaisesti tai käsitelläänkö se. Kunnan antaman vastauksen mukaan asiassa ei ole tehty valituskelpoista päätöstä ja kantelija on

ollut toukokuussa 2023 muissa asioissa yhteydessä 1.5.2023 virassa aloittaneeseen kunnanjohtaja D:hen, mutta ei ollut puhelun aikana maininnut asiakirjapyyntöä koskevaa asiaa.

RATKAISU

Säännökset

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 9 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen.

Julkisuuslain 14 §:n 1 momentin perusteella viranomaisen asiakirjan antamisesta päättää lähikohtaisesti se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on. Momentin 2 mukaan tiedon asiakirjan sisällöstä antaa se viranomaisen henkilöstöön kuuluva, jolle viranomainen on tämän tehtävän määrännyt tai jolle se hänen asemansa ja tehtäviensä vuoksi muuten kuuluu. Momentin 3 mukaan, jos virkamies tai muu 2 momentissa tarkoitettu henkilö kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on:

- 1) ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy;
- 2) annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi;
- 3) tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi; sekä
- 4) annettava tieto käsittelyn johdosta perittävistä maksuista.

Momentin 4 mukaan tässä pykälässä tarkoitettu asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Arviointi

Lestijärven kunta on selvityksessään todennut käsitelleensä asiakirjapyyntöä kunnan johtoryhmässä 24.1.2023, jolloin oli katsottu, ettei ole perusteltua tarvetta toimittaa pyydettyä asiakirjaa. Kantelijalle on vastattu sähköpostitse.

Selvityksessä on viitattu perustuslakiin ja julkisuuslain 9 §:ään, jonka mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen. Kunta on todennut toimineensa lakien vastaisesti kieltäytyessään asiakirjapyyntöä ja esittävänsä pahoittelut.

Kanteluasiassa ei ole menetelty julkisuuslain 14 §:n menettelysäännösten mukaisesti.

Viranomaisen tullessa tietoiseksi siitä, että asiakirjapyyntöön vastaaminen on laiminlyöty, tulee asiakirjapyyntöön vastata ilman uutta aiheutonta viivytystä, jollei ole ilmeistä, että vastaaminen olisi jo tarpeetonta. Joissakin tilanteissa voi olla myös tarpeen tiedustella asiakirjan pyytäneeltä, onko pyynnön kohteena oleva asia edelleen ajankohtainen.

Kantelussa tarkoitetussa tapauksessa kunnanjohtajalta saadun vastauksen mukaan kantelija on ollut häneen muissa asioissa myöhemmin toukokuussa 2023 yhteydessä, eikä ollut maininnut asiakirjapyyntöä koskevaa asiaa. Selvityksen liitteenä on kantelijan asiakirjapyyntöön kohteena ollut viranhaltijapäätös. Selvitys liitteineen lähetetään tämän päätöksen ohessa kantelijalle tiedoksi.

Toimenpide

Kiinnitän Lestijärven kunnan huomiota velvollisuuteen noudattaa julkisuuslain menettelysäännöksiä.

Kantelu ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Minna Pulkkinen